Fig. 1. Hvidovre. Ydre, set fra Sydøst.

HVIDOVRE KIRKE

SOKKELUNDS HERRED

Hvidovre (opr. Ovreydre, sml. Kalk S. 323) Kirke hørte vistnok før Reformationen, ligesom Rødovre og de fleste af Kirkerne i Københavns umiddelbare Omegn, under Københavns Kapitel; fra 1573 har den været Anneks til Vor Frue Kirkes 1. Kapellani[1] (sml. Oblatæske S. 324). Universitetet havde Kaldsretten[2] indtil 1747, da Kongen forbeholdt sig den[3]. 1747—1891 var Sognet Anneks til Frederiksberg[4], 1891—1900 selvstændigt Kald og fra 1900, efter Indlemmelsen i København, atter Anneks, men nu til Jesukirken, Valby Sogn, indtil det atter 1916 blev udskilt og selvstændigt[5].

Kirken, i Sognets nordøstligste Del, laa nordligt i den gamle, meget langstrakte Landsby, som nu er næsten opslugt af Forstadsbebyggelsen. Kirkegaarden, der er stærkt udvidet mod Sydvest, hegnes for den ældste Dels Vedkommende af Kampestensmure fra 1782, der siden 1860—61 paa store Dele er hængt med fem Rækker Bæverhaler[6]. Omtrent midt i den gamle Sydmur er der en Kirkegaardsportal af smaa, gule Sten, med Kørelaage og rundbuet Dør. Laagen flankeres af to svære Piller med svagt Sokkelfremspring, vandrette Baand og en ejendommelig Gesims med to Rækker Savsnit, den nederste

kantstillet, mellem retkantede Led; øverst Pyramideafdækning kronet af Kugler. Over den rundbuede Dør fem smaa, kugleprydede Toppe. Paa Murens sydøstlige Hjørne sad der tidligere tre lignende, men adskilligt større Toppe med tilsluttende Smedejernsvolutter. I Østmuren ud for Kirkens Østgavl er der en tilsvarende Dør, og i Tilknytning til Kirkegaardsmurens nordøstlige Hjørne, ved Indgangen til et smalt Jordstykke Nord for Kirkegaarden, to Piller af samme Type som Sydmurens.

Bygningen bestaar af et smalt Langhus med romansk Kærne og gotiske Vest- og Østforlængelser, samt tre Tilbygninger: Korsarm fra o. 1675, Vaabenhus fra 1723 og Yesttaarn fra 1790. Orienteringen har sydlig Afvigelse.

Den lille, romanske ***Kridtstenskirke,*** af hvilken kun Skibets Langmure er delvis bevarede, har indvendig maalt o. 5 x 10 m. Paa Grund af Kirkens overordentlig tykke Pudslag lader Skibets Hjørner sig ikke spore i de udvendige Murflader; men Skibets Østgavl har staaet omtrent der, hvor Kampestenssylden under Langhusets Østende begynder. Af Fundamenterne til Skibets Yestgavl, hvis Plads tydelig spores i det Indre ved den bratte Overgang fra de tykke, romanske Mure til de tyndere, gotiske, blev der 1860—61 fjernet adskillige store Kampesten (Larsen). Om Norddøren, se ndf.

Tilføjelser og Ændringer. Ældst af de gotiske Udvidelser er sikkert ***Vestforlængelsen,*** hvis regelmæssige Kridtkvadermurværk er synligt paa Vestgavlens indvendige Side over Kirkeloftet. Den med Skibet jævnbrede ***Østforlængelse,*** der har afløst det romanske Kor, hviler paa en Syld af ret store Kampesten. Materialet er vistnok Kridtsten, men Puds hindrer en nærmere Undersøgelse. Under Svenskekrigen 1658—59 blev Kirkens ***†Taarn*** »med Kirken nederbrudt og ødelagt«[7]. En stor, rundbuet Blænding i Vestforlængelsens Gavl er maaske en Taarnbue til det forsvundne Taarn. 1660 meddeles det[8], at Kirken er »ganske bleven i denne forgangne Feidetid ruineret saa der ikke kan holdes Prædiken, men det sker ude paa Marken«. Imidlertid viser Undersøgelserne, at Langhusets Murværk ikke har lidt nævneværdig Skade, og dette synes ogsaa at fremgaa af den korte Byggefrist i en Notits fra 10. Okt. 1660[9], hvori det siges, at »Hvidovre Kirkes Bygning strax skal foretages og inden Vinteren forfærdiges . . . Kirken skal bygges paa det Sted, som den tilforn stod, og hvis Muren som endnu staar, dertil at bruges, med hvis Sten og Kalk, som der findes og brugelig er«. Fra denne Genopbygning stammer muligvis en lille Niche, der 1840 afdækkedes paa Norddørens Plads.

Korsarmen i Nord, opført o. 1675 (sml. Mindetavle S. 329), er en Bindingsværksbygning. Tømmeret er af Fyr og Tavlene udmuret med smaa Sten. Øst- og Vestsiden har fire Fag, Nordsiden tre, paa muret Fod, over en ujævn Syld af større og mindre Kampesten. Mod Øst og Vest er der et stort, rektangulært Vindue, mod Nord to mindre og herunder Døren. Indtil 1790 bar Kors-

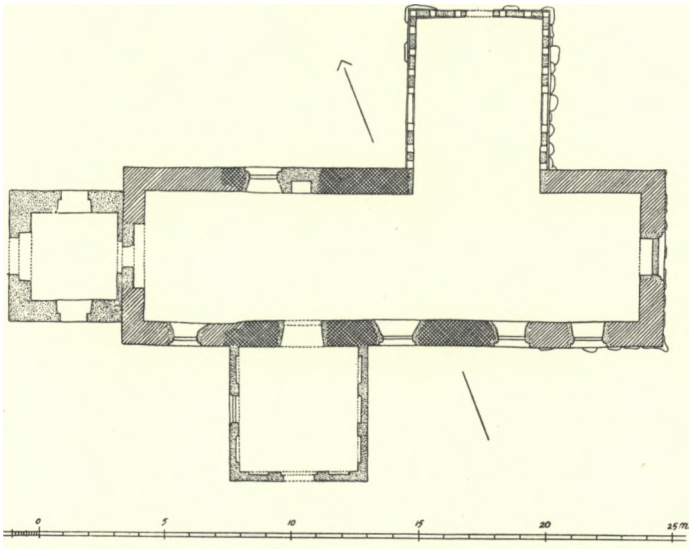

Fig. 2. Hvidovre. Plan. 1:300. Maalt af El. M. 1942.

armen et ottekantet †Klokkespir (Kirkesyn 1738), ligeledes af Fyrrebindingsværk; det var tækket med Skifer, men beklædtes 1763—64 med Spaan og en Del Bly, samt forsynedes med en delvis forgyldt Fløjstang (S. 323) bærende Frederik 5.s kronede Spejlmonogram og Aarstallet 1764 (Rgsk.).

Vaabenhuset fra 1763, af smaa Sten, har afløst et ældre, der var af Bindingsværk (Rgsk.). Det har i Vest et uregelmæssigt rundbuet Vindue og i den glatte Gavl en kurvehanksbuet Dør, rundbuet Loftsluge og herover en Cirkelblænding med en stærkt fremspringende Sandstenskrone. Indvendig har Murene Halvsten dybe Blændinger, tre i hver Væg, og Rummet dækkes af et samtidigt, malet Træloft med profilerede Bjælker.

Taarnet, der rimeligvis staar paa det ældste Taarns Plads, er opført 1790 af smaa, gule Sten, der i hvert Tilfælde nu dækkes af Puds. Dets Østmur hviler paa Vestforlængelsens Gavl, som ind mod Taarnrummet dækkes af en Helstens Paaforing. I det Ydre, der er uden egentligt Stilpræg, markeres nederste Etages Afslutning af en nogle faa Skifter høj Udkragning, der virker som Bæltegesims, men dog ikke er ført frem til Hjørnerne. Om Klassicisme vidner kun Glamhullernes og Gavlgluggernes Udformning. Det fladdækkede Taarnrum, nu Materialrum, der ved en lille Dør staar i Forbindelse med Skibet, har i Nord og Syd store, fladbuede Aabninger og i Vest en tilsvarende Dør. De to Mellemstokværk har fladbuede Vinduer eller tilsvarende indvendige Blændinger; Klokkestokværket har til alle Sider i udvendige, rektangulære Blændinger rundbuede Glamhuller, hvis Vederlag og Slutsten markeres af fremspringende Led, og de glatte Kamgavle har i Øst og Vest runde Glugger med fire markerede Slutsten. Over Vestdøren er der en Sandstenskrone (sml. Vaabenhus), og over andet

Stokværks Vestvindue et forsænket Felt, hvori læses »Anno 1790« i Jernankre. Vestre Taggavl krones af den under Korsarmen omtalte Fløjstang.

1808—10 blev Kirkens smaa Vinduer erstattet med de nuværende store, udvendig falsede, indvendig stærkt smigede Vinduer.

Bygningen staar nu gulkalket med hvide Vindues- og Dørfalse og sorttjæret Sokkel. De nye Tagværker er teglhængt, og Taarnet har Blytag. Kirkens og Vaabenhusets Gavle har smaa Gavlkors støttet af Smedejernsornamenter, ligesom der udvendig i det blændede Østvindue staar et med mange Volutter forsynet Jernkors. Det Indre, der tidligere havde fladt gipset Loft, fik 1921 graamalet Trækassetteloft (Arkitekt: Chr. Borch); Væggene var tidligere strøget med Kønrøg, men fik 1861 en graabrun Limfarvemarmorering, der 1921 blev overhvidtet.

INVENTAR

Alterbordet er en graamarmoreret Bræddekasse.

Altertavlen, Maleri, den korsfæstede med Maria, Johannes og de to Kvinder, signeret G. Hilker [18]33, nu anbragt i en gotiserende Ramme, tegnet 1852 af Bindesbøll. Her, paa Konsoller, stod tidligere de fire Evangelister i Gips.

Af en sengotisk † ***Fløj altertavle*** fra 1450—1500, der 1808 omtales som »den skiønne, lueforgyldte Altertavle« (Synsprotokol), er bevaret en Del Snitværk, dels i Kirken dels i Nationalmuseet. Midtskabet har indeholdt en figurrig Golgathascene efter Tidens sædvanlige Skema; heraf er bevaret ialt otte *Stykker i Nationalmuseet: to Figurgrupper, som har flankeret Korsets Fod, Nordgruppen med bl. a. den segnende Maria, Longinus og Maria Magdalene, der klamrer sig til Korsets Fod (Fig. 3), Sydgruppen med Pilatus, Krigere og Jøder (Fig. 4), endelig de to Røvere og to bøddelagtige Skikkelser. Fløjene har dels indeholdt Helgener og Helgeninder (Høyen), dels de tolv Apostle (Fig. 5—6). De sidste, 58 cm høje, staar nu paa Skibets Nordvæg. De fleste Figurer er rutineret, men haandværksmæssigt skaaret. Stafferingen er fra nyere Tid, men herunder er der bevaret Rester af de oprindelige, brogede Farver paa Kridtgrund. Ifølge et af Lærer Larsen optegnet Sagn skulde Tavlen være skænket Kirken af en Skipper, der blev frelst af Havsnød.

Fra en ***†Sidealtertavle*** stammede formodentlig en nu forsvundet Mariafigur[10], der 1858 opbevaredes paa Kirkens Loft.

Altersølv. Kalk (Fig. 7) sammensat af Dele fra forskellige Tider. Ældst, fra o. 1550, er den fladtrykte, foldeværksagtige Knop med otte glatte Rudebosser, hvori der, formodentlig samtidig med Fornyelsen af Bægeret er graveret: I N R I med Skønskriftsbogstaver og et Par Ornamenter; den svarer i Type helt til Roskilde Vor Frue (S. 83), men er noget mere buttet. Foden, der har

Fig. 3—4. Hvidovre. *Reliefgrupper fra gotisk Altertavle (S. 323).

seks ganske flade Tunger og Standkant, paa hvilken Ruder veksler med to lodrette Streger, samt Skaftet er fra o. 1600, det store Bæger, den sekstungede Fodplade fra 1656; paa en af Fodens Tunger graverede Versaler: »Oureydre Kirckes Kalck Anno 1656«. Paa Fodpladen to Gange Mestermærke for Andreas Nielsen, København (Olrik 39). ***Disk*** fra 1800'rne, med graveret Kors og Kuglerand. ***Oblatæske*** 1686, oval; paa Laaget er der mellem to korslagte Laurbærgrene graveret: »Pyxis templi Hvidoire(!) dono Mag. Richardi Northuus[11] pastoris Hvidour A° 1686« (»Hvidovre Kirkes Æske, skænket af Magister R. N., Præst i H. Aar 1686«). ***Vinkande*** fra 1864, af P. Hertz, København, i gotiske Former. En tidligere ***†Kande*** anskaffedes 1837 for 9 Rdl. I Nordiska Museet i Stockholm, findes der en ottekantet ****Tinflaske*** fra Hvidovre med graveret Kirkenavn og 1778. ***Sygekalk*** og ***Disk*** af Plet.

Alterstager[12] (Fig. 8) o. 1675 med rigt leddelt Fodskaal, som hviler paa tre flade Kuglefødder, Skaft med svær, midtdelt, udpuklet Knop mellem flade Kugleled og lille Lyseskaal. Højde 55,2 cm. I Nordiska Museet findes to sengotiske * ***Alterstager*** (svarende til Ishøjs), som skal stamme fra Hvidovre.

Alterkrucifiks af Zink, »efter Jerichaus Model«, anskaffet 1854 (Rgsk.).

Alterskranke fra 1830'rne, med balusterformede Træsøjler. Af den ældre Skrankes Laage er bevaret et i Pulpituret ophængt Stykke Smedejernsarbejde med udhugget Dobbeltmonogram: IC IK under en Krone samt 1765.

M. M.1914

Fig. 5—6. Hvidovre. Apostelfigurer fra gotisk Altertavle (S. 323).

Fonten er en moderne Kopi af den romanske, som opbevares i Nationalmuseet. Den tidligere ***Font*** var af hvidt Marmor, hugget af Stanley, og stammede fra Holmens Kirke. 1921 blev den afgivet til S. Nicolai Kirke i København. Den romanske ****Font***[13] af Granit er af Roskildetype, 85 cm i Tvm., med Tovstav som Mundingsprofil. Den kasseredes 1881 og skænkedes til Nationalmuseet. 1738 stod Fonten i »Korskirken«, »indlukt med Tralværk« (Rgsk.).

Daabsfad af Tin anskaffedes 1881 (Rgsk.). 1859 købtes »et af de sædvanlige« galvanoplastiske ***†Fade*** med Fremstilling af Christi Daab. Tidligere var der et meget lille »saare simpelt og upassende« † ***Tinf ad*** (Larsen), aabenbart det, der omtales i Inventariet 1733 som værende af Krontin. ***Daabskande*** af Tin fra 1881.

Prædikestol i Bruskbarok, fra 1630—40, ret nøje svarende til Prædikestolen i Terslev (Sorø Amt)[14] og fra samme Værksted. I de fire Fags Storfelter er der kraftige, maniererede Relieffer af de fire skrivende Evangelister og deres Tegn, indrammet af ornamentalt opløste Arkader. Under Maskebøjlen foran Bueslagets Issepunkt hænger en vægtig Vindrueklase, Buevinklerne er fyldt med store Englehoveder. De bærende Hermers Underpartier er formet som Bladværk eller som dobbeltsnoede Havfruehaler. Under Arkaderne et smalt Postamentfelt med en Kartouche, hvori Evangelisternes Navne er skaaret med

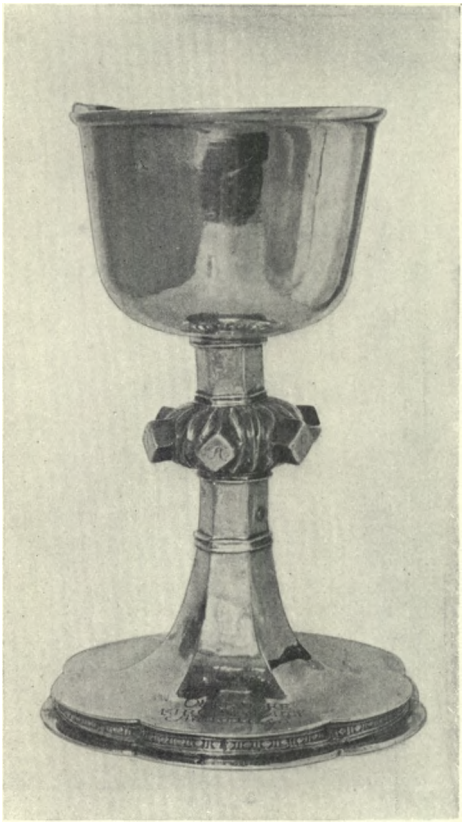

Trolle-Olsen 1944

Fig. 7. Hvidovre. Alterkalk (S. 323).

Reliefversaler. Paa Hjørnerne har der oprindelig været Hermer, men de erstattedes 1858 med de nuværende glatte Fyrrefjæle. Ifølge Lærer Larsens Manuskript forestillede de Sanserne. Over Frisen krager Gesimsen ud med en svungen Pærestav, og de svagt karnisformede Postamentfelter, der adskilles af Bøjler med Løvemasker, er fyldt med symmetrisk Slyngværk, endende i Vindrueklaser og med en lille Kvindeherme som Midtpunkt. Foden er fra 1858; tidligere var der Panelværk helt ind til Muren (Larsen). I den nyere Opgang er indskudt Halvdelen af en sengotisk Stolestadegavl (sml. ndf.). Den enkle Himmel af Fyr, fra 1700'rne, er syvkantet med gennemløbende Frise, hvis Gesims afvekslende har hulede Blade og Diamantkvadre. Nye, udsavede Nedhæng og Topstykker. Under Loftet Jahve-Øje i Straalesky.

Stolen staar nu i blankt Træ med sværtede Brandspor af en brutal Farveafrensning ved en lokal Haandværker 1921. Før den Tid havde den været egetræsaadret, og herunder laa kun et enkelt Farvelag, den oprindelige, brogede Staffering[15]. Himmelen er brunmalet med blaat Loft. Øje, Skyer og Straaler er guld- og sølvbronzeret.

Et som Lysearm anvendt Smedejernsarbejde fra o. 1650, med Bogstaverne G I K, stammer muligvis fra Prædikestolens Stativ til † ***Timeglas;*** Lærer Larsen meddeler, at et saadant Stativ paa hans Tid henlaa paa Loftet, hvor det forgæves eftersøgtes 1944.

Stolestaderne er fra 1861 (Rgsk.). I Prædikestolsopgangen er, som ovenfor omtalt, indsat den lodrette Halvdel af en gotisk Stolestadegavl (Fig. 12) fra o. 1550; Stykket har begge sine Spir med Vandnæseprofiler, og herimellem er bevaret Halvdelen af en ganske lav Krone, over hvilken der slynger sig gotisk Bladværk, der har været symmetrisk anbragt, flankeret af stiliserede, drageagtige Hoveder (sml. Køge S. 210). Foroven paa Gavlplanken er bevaret den (heraldisk) højre Side af Rigsvaabenet. Den anden Halvdel er i nyeste Tid tilføjet. Træet staar blankt.

Paa den moderne Dørfløj til den nordre Bindingsværksudbygning sidder en stor ***Jernlaas*** (Fig. 13) fra Slutningen af 1600'rne, af Form som en gotisk Trekløverribbe. 1914 sad den i Laagen indtil den Grund, der støder op til nordre Kirkegaardsdige.

Under Trappen, der fører op til Vaabenhusets Loft, er der et Skab, hvis Laage har en med Vaabenhuset samtidig ***Laas*** og ***Nøgle.***

Pulpitur af Eg i nordre Udbygning, gjort 1745 af Tømmermændene Johan Matthiesen og Peder Andersen, som fik 15 Dir. og 2 Mark for deres Arbejde (Rgsk.). Brystværnet har flade, udsvejfede Balustre. 1808 hedder det, at Kirken er bebygget med Pulpiturer helt igennem (Synsprotokol).

Orgelet anskaffedes 1836 (Larsen); den gotiserende Façade stammer fra 1858.

Enkel ***Tavle*** fra o. 1800 over »Skoleholdere i Hvidoure og Valdby«; Fortegnelsen fortsættes paa en nyere, tilsvarende Tavle over »Skolelærere og Kirkesangere«. Tilsvarende ***Degnerækketavle*** fra o. 1800.

M. M. 1914

Fig. 8. Hvidovre. Alterstage (S. 324).

Kling pung 1671. Paa Sølvdøllen er graveret: »Anno 1671« og paa den lille Sølvklokke: »Maria Jacobs Dotter Schiittæ«. Den med nyere rødt Fløjl forede Pung er af hvid Silke med broderede Silkeblomster, fra hvilke der udgaar palmetformede Ornamenter i Guldtraad. Skaftet fornyedes 1855.

Malerier. 1) Lærred, 74 x 52 cm, Brystbillede af Kristus i karmin Over- og blaa Underkjortel. Nedenunder er der i en lysbrun Kartouche malet hvide Versaler paa sort: »Dises Bilt Christi Gestalt wie es Lentules hat abgemalt und geschikt gen Rom den Senat von Iherusalem aus der Stat«. Derpaa, under en 18 cm lang, hvid Linie: »Seinne Lengde ist dise Linii 10 Mal« (sml. »Frelserens Maal« i Vordingborg Vor Frue, DK. Præstø S. 184 med Fig. 19). Billedet, der er en ret tarvelig Kopi af et Renaissancebillede, sidder i en dyb, brunmalet 1700tals Ramme og skal ifølge Høyen (1832) være skænket Kirken af Dronningen[16]. Det omtales i Kirkens Inventarium 1733. Paa Langhusets Sydvæg.

2) O. 1650. Lærred, 134 x 98,5 cm, Job, skrabende sine Bylder med et Potte-

Fig. 9—10. Hvidovre. Felter fra Prædikestol (S. 325).

skaar. Ifølge Larsens Optegnelser er det blevet tilskrevet Josephus Ribera Spagnoletta (1593—1656) og er muligvis en Kopi fra 1700'rne; det anselige, nu ret medtagne Lærred, der sidder i en forgyldt Louis XVI Ramme, skænkedes til Kirken af Major Messerschmidt til Holmegaard 1860. Paa Væggen Syd for Alteret.

3) O. 1775. Lærred, 75,5x61 cm, Præsteportræt, Brystbillede. Graa Paryk med smaa Bukler ved Ørene, skægløs; venstre Haand støttes paa Bibelen. Paa Langhusets Sydvæg.

†4) 1600'rne. Paa Kobber, 21,4x15,5 cm, Gud Fader bærende Jesusbarnet paa sine Arme. Landskabelig Baggrund. Brunmalet Træramme. Bag paa Billedet malet med hvid Farve: Kiøbenhavn 15. Mai 1791. Billedet, der nu ikke mere findes i Kirken, hang 1733 paa Fontegitteret.

I Norddørens Niche en moderne ***Pietà-Gruppe*** af Gips.

I Vaabenhuset en legemsstor Engel af Gips signeret »Pedersen Dan 1932«.

Endvidere findes en Del ***Rariteter,*** dels i Kirkerummet, dels paa Loftet:

1) ***Vinhandlerskilt,*** vistnok fra Kompagnistræde, med flad, malet Drueklase, paa hvilken gyldne Versaler: sammenskrevet IHS samt SS og 1689.

2) En stærkt overmalet ***Gipsmedaillon*** fra Midten af forrige Aarhundrede, 55 cm i Tvm., med Mandsportræt i Profil.

M. M.1914

Fig. 11. Hvidovre. Felt fra Prædikestol (S. 325).

M. M.1914

Fig. 12. Hvidovre. Gotisk Stadegavl, tidligere indsat i Prædikestolen (S. 326).

3) En ***Fuldriggermodel*** fra Aarhundredskiftet i Glas og Ramme.

Klokker. 1) 1843, støbt af I. C. og H. Gamst.

2) 1865, omstøbt af Gamst og Lunds Efterfølgere.

Efter Lærer Larsens Manuskript havde den ældre ***†Klokke*** følgende Indskrift: »Støbt af D. C. LIerbst, Hof Klokkestøber i Kjøbh. Anno 1790. Gud alene Æren. Disse tvende Klokker ere støbte for de 3 smaae, som ærlich (!) Lauritzen, Handelsmand i Kjøbenhavn, Aar 1675 havde foræret til Hvidoure Kirke af huilke 3 Klokker 2de nu ere ganske ubrugelige« (sml. Mindetavle).

Klokkestol af Eg, sikkert jævnaldrende med Taarnet.

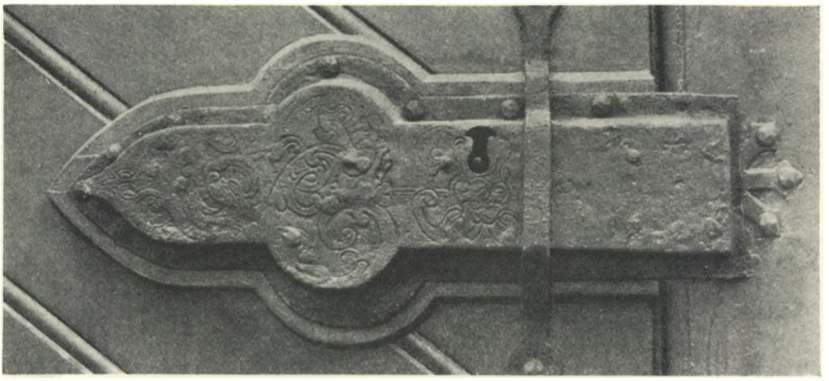

Trolle-Olβen 1944

Fig. 13. Hvidovre. Jernlaas, nu anbragt omvendt (S. 327).

GRAVMINDER

Mindetavle. O. 1675. »An. 1675, 15. Sept. haver erlig, vis ok velagt Mand, Erik Lavritzsøn, Borger ok Handelsmand i Københaun, foræret, af et gudelig Forset, til Huide Oure Kirke Torns Opbyggelse ok Klokkers Købelse, sit Hus i Farvergaden, huilket efter hans Død er solt for tu Tusinde Slette Daler, af huilke Penge denne Udbygning med ovenstaaende Torn ok tre Klokker er bekosted, hvilked her paa denne Steen er udhogget, den salige Mand til en christelig Amindelse, Procur. E. Vindingio«. Fordybede Versaler. Ottekantet Tavle af rødbrun, gotlandsk Kalksten, 81,5x85,5 cm, indsat i samtidig, nu graamalet Egetræsramme. Paa Nordvæggen i nordre Udbygning.

****Mindetavle*** over Sognets faldne i 1848—64, flyttet til Jesukirken i Valby.

Gravsten. O. 1750. Ølandsk Kalksten, 177 x 122 cm, med helt udslidt Versalindskrift. I Hjørnerne Evangelistmedailloner, mellem de øvre Engle med Sejrens Krans, mellem de nedre vinget Timeglas paa Dødningshoved. Paa Kirkegaarden, Syd for Kirken.

Kirkegaardsmonumenter. 1) O. 1792. Giertrud Svendsen, født Høyberg, født i Kallundborg 6. Jan. 1750, gift 22. Aug. 1776 med Peder Svendsen, »Kroman i Walbye« (to Sønner døde), død 15. Okt. 1792. Svagt hvælvet Sten af norsk Marmor, 195x113 cm, med fordybet Kursiv; under Gravskriften opbyggeligt Vers; foroven og forneden Frise med »løbende Hund«. Senere indhugget: C. Böhms Familie Gravsted. Ved Siden af foregaaende.

2) O. 1802. Peder Svendsen, Kromand i Valby, død 12. Okt. 1802, 57 Aar gammel. Norsk Marmor, 191 x 113 cm, med fordybede Versaler, smykket med »løbende Hund«-Frise og Laurbærmontanter. Forneden paa Stenen: »Her hviler vor afdøde Moder Cecilia Svendsen, død 4. Maj 1834«. Ved Siden af Nr. 2.

3) O. 1838. Christen Schmidt Cappelen, født i Mesinge Præstegaard i Fyen

4. April 1775, indsat som Ungdomslærer i Hvidoure 18. Sept. 1796, gift med Anna Dorthea Nordenberg 21. Juli 1799, død 12. Febr. 1838. Enken og tre Sønner satte Stenen. Hvid, skraatstillet Marmortavle med fordybede Versaler. Syd for Taarnet.

4) O. 1847. Ane Dorthea Cappelen, født Nordenberg, født 28. April 1765, død 28. Okt. 1847. Ved Siden af og svarende til Nr. 3.

KILDER OG HENVISNINGER

Regnskaber 1733—1884 (RA). — Synsprotokoller 1799—1839, 1840—79 (LA). — Dokumenter ang. Hvidovre Kirke (RA). — Oplysninger om Udgifter til Universitetets Landsbykirker 1838—92 (RA). — Museumsindberetninger af M. Mackeprang 1914, C. A. Jensen 1921 (Prædikestol). Revideret af E. Moltke og Elna Møller 1944.

Chr. Heilskov: Personalhistoriske Indskrifter i Sokkelunds Herred, i AarbKbh. 1917. S. 81—83.

[1] Kjøbenhavns Diplomatarium I, 508. [2] Kirkehistoriske Samlinger 3. R. I, 418—21. [3] Smst. S. 818. [4] Sjællandske Missiver LXXV, 231 fl. [5] Trap IV, 267. [6] 1914 fandtes der seks Rækker. Stenene stammer fra Jonstrups Seminarium. [7] Historiske Meddelelser om København IV, 252 f. [8] Kommis, af 30. Aug. 1660 (RA. V. A. II, 42). [9] Kirkehistoriske Samlinger 3. R. I, 803—18. [10] Figuren udleveredes til kgl. Bygningsinspektør Chr. Hansen 1858 til Aflevering paa Nationalmuseet. Museet er imidlertid aldrig kommet i Besiddelse af Stykket. [11] Richard Hansen Nordhuus var øverste Kapellan til Frue Kirke og Sognepræst til Hvidovre 1680—£6. [12] Det er muligt, at de smukke Stager ikke oprindelig har tilhørt Hvidovre Kirke, men (sml. Døbefonten) er kommet fra en af Universitetets københavnske Kirker. I Nationalmuseet opbevares to Alterstager fra 1681, af Tin, 26 cm høje, med stort, fladt Kugleled over flad, profileret Fodskaal, snoet Skaft og skiveagtig Lyseskaal. Paa Foden graverede Versaler: »Peter Johansen 1681«; under Bunden Stempler: det holstenske Nældeblad og Mestermærke C. G. B. I Protokollen er Stagerne, der er købt i Vigerslev (Hvidovre Sogn) knyttet til Hvidovre Kirke. Inventariet 1733 nævner kun eet Par »Metalstager«„ og det er vel usikkert om Tinstagerne (sml. ogsaa Stemplerne) har haft Tilknytning til Kirken. [13] M. Mackeprang: Døbefonte S. 405. [14] DK. Sorø S. 554. [15] Farvelagt Tegning i NM. [16] Sml. St. Jørgensen: Nogle Frugter af mit Otium. 2. Del. Kbh. 1834. S. 57.

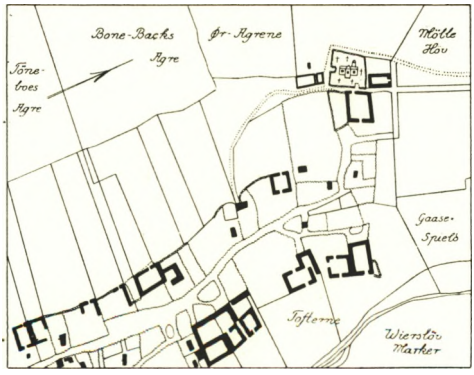

Fig. 14. Hvidovre 1779.